

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.

Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1935. Št. 4.

Posamezna šte. 1 Din.

30 let!

Kranjska župnijska karitativna organizacija obhaja letos 30 let svojega obstoja!

Prvotno se je imenovala naša župnijska karitativna organizacija „Društvo hčera krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavelskega v Kranju“. Ustanovitev tega društva je dovolila c. kr. deželna vlada z odlokom z dne 29. decembra 1904, škofijski ordinariat pa je potrdil pravila dne 1. marca 1905. Leta 1907 se je ime društva spremenilo tako, da se glasi: „Vincencijeva družba v Kranju“, pravila pa so ostala skoro enaka prejšnjim do letošnjega občnega zbora, ko so se morala nekoliko spremeniti, da so se prilagodila sedanjim razmeram.

Vincencijeva družba v Kranju je pred vsem ženska karitativna organizacija. Drugod v naši škofiji nosijo ženske karitativne organizacije ime „Elizabetna konferenca“, moške pa „Vincencijeva konferenca“, v Kranju pa nosi ženska karitativna organizacija ime po sv. Vincenciju Pavelskem. To pa zato, ker je kranjska župnijska karitativna organizacija ena najstarejših v župniji in takrat, pred 30 leti, še ni bilo tako ločenih karitativnih organizacij v Vincencijeve in Elizabetne konference. Ko so se drugod ženske karitativne organizacije ustanovile pod imenom Elizabetne družbe konference, se v Kranju ni moglo dotedanje ime spremeniti, ker poseduje Vincencijeva družba v Kranju svoje lastno nepremično premoženje in bi radi spremembe imena nastale lahko kake težave.

Sicer so v kranjski Vincencijevi družbi člani tudi moški in tudi dva odbornika oz. pregledovalca računov sta moška po pravilih, vendar pa sestoji predsedstvo Vincencijeve družbe v Kranju po pravilih iz samih žensk, razen župnika in njegovega namestnika.

Kakor znano, je delokrog Vincencijeve družbe v Kranju zelo mnogovrsten. Ona podpira reveže z rednimi in izrednimi prispevki. Lansko leto je podpirala 139 družin in posameznikov! V svojih hišah vzdržuje velik zavod, ki ga vodijo čč. šolske sestre. V Marijanišču deluje kmetijsko gospodinjstva šola, nastanjen je otroški vrtec, internat za dijakinje tukajšnje gimnazije, sirotišnica in dnevno zavetišče. Poleg tega pa oskrbujejo naše sestre tudi bolnike po vsej župniji.

Zanimiva bi bila statistika, koliko revežev je Vincencijeva družba v Kranju tekom 30 let svojega obstanka oskrbela, koliko sirot vzgojila, koliko kmečkih deklet izobrazila za dobre gospodinje, kolikim starejšem pomagala vzgajati njih otroke, koliko bolnikov oskrbela s postrežbo! Danes skoro ni mogoče napraviti take statistike, sicer pa — sam Bog dobro ve, koliko je dobrega storila!

S skromnim in tihim delom, z veliko požrtvovalnostjo je v teku 30 let Vincencijeva družba, to je njene članice in čč. šolske sestre v zavodu, mnogo dobrega storila, kar je vidno svetu, še več pa, kar je bolj skrito v očeh sveta.

Poudarjati pa moramo, da so kranjski župljani vedno umevali veliko karitativno delo Vincencijeve družbe. Posebno v začetku njenega obstanka so mnogi premožnejši meščani podprli Vincencijevo družbo z velikimi podporami in volili in tako omogočili zidavo velikih hiš, ki služita v dobrodelne namene. Tako je 30 letnica Vincencijeve družbe v Kranju lep spomin ne samo za one, ki so delali vidno v tej organizaciji, ampak za vso kranjsko župnijo, ki je tako požrtvovalno pomagala družbi pri njenem delu.

Morda se bo kdaj pisala podrobna zgodovina Vincencijeve družbe in takrat se bo moglo natančneje poročati, koliko so žrtvovali posamezni člani in župljani potom Vincencijeve družbe v dobrodelne namene, danes naj poudarimo le velike zasluge vseh osebnosti. Pred vsem se moramo spomniti pokojnega g. dekana Antona Koblarja, ustanovitelja Vincencijeve družbe, ki je dal nadarbinsko zemljišče, da se je na njem sezidala velika hiša, ki je pa tudi iz svojega žepa žrtvoval celo premoženje za namene Vincencijeve družbe. Dokler bo delovala Vincencijeva družba v Kranju in bo stal njen dobrodelni zavod Marijanišče, toliko časa bo tudi stal živ spomenik velike požrtvovalnosti pok. g. dekana. Ko obhajamo 30 letnico obstoja Vincencijeve družbe, je prav in primerno, da se spominjamo s hvaležnostjo tudi njenega ustanovitelja, ki je tudi morda največ žrtvoval za njene namene.

Poleg ustanovitelja Vincencijeve družbe in njene prvega duhovnega voditelja pa se moramo ob tridesetletnici spomniti tudi njene prve in dolgoletne predsednice gospe Leopoldine šavnik. Od leta 1904 pa

do 1928, je bila ona predsednica organizacije, torej celih 24 let. Ona je častna predsednica Vincencijeve družbe in še danes z zanimanjem zasledujeno delo. S pokojnim dekanom Koblarjem je zbirala darove za reveže, pa tudi kamne za zidavo zavoda in delila skrbi in težave s pokojnim dekanom od začetka celih 24 let!

Ko obhajamo 30 letnico obstoja Vincencijeve družbe, se bomo v molitvi in pri sv. maši spomnili vseh živih in umrlih delovnih članic Vincencijeve družbe, pa tudi vseh živih in umrlih njenih podpornih članov in dobrotnikov. Naj vsem nebeški Oče povrne vse, kar so dobrega storili, z večnimi darovi!

Visoko odlikovanje

Ob priliki tridesetletnice karitativne župnijske organizacije je prejela predsednica Vincencijeve družbe gospodična Mimi Rooss, učiteljica v pokoju, od sv. očeta visoko odlikovanje „Pro Ecclesia et Pontifice“.

Gospodična Mimi Rooss med vsemi delavnimi članicami Vincencijeve družbe najdelj deluje v naši župnijski karitativni organizaciji, ona je delavna članica od leta 1906 dalje. Do leta 1928 je bila namestnica blagajničarke, od leta 1928 do letos je bila blagajničarka, letos pa je bila na občnem zboru soglasno izvoljena za predsednico Vincencijeve družbe.

Kakor znano, vodi Vincencijeva družba v Kranju v svojem zavodu v Marijanišču otroški vrtec. Gospodična Roossova je bila od leta 1911 do 1932 pred oblastmi voditeljica in predstavnica otroškega vrtca.

38 let je kot učiteljica na raznih šolah vzgajala žensko mladino, v Kranju je na dekliški osnovni šoli poučevala dolgo vrsto let. Mnogo kranjskih gospa se je z ljubeznijo spominja kot svoje nekdanje učiteljice in vzgojiteljice. Leta 1932 je bila upokojena, dasi kljub svoji 38 letni službi še vedno čvrsta in polna ljubezni do dela in vzgoje.

Gospodična Rooss izhaja po svoji materi iz stare kranjske meščanske družine Jelenov ali Jalenov, po kateri se tudi imenuje Jelenov klanec. Jalenji so bili imoviti krajski meščani, ki so med drugim posedovali tudi posestvo sedanjega hotela „Jelen“ in pa posest nekdanjega kapucinskega samostana v Kranju, to je del samostana in cerkev. Gospodična Mimi Rooss je tudi sestrična pokojnega deželnega glavarja in največjega slovenskega politika dr. Ivana Šušteršiča. Valentin Šušteršič, oče deželnega glavarja Ivana Šušteršiča, je imel za ženo Marijo Jalen, ki je bila sestra Kristine Jalen, ki je poročila Matevža Roossa, trgovca, ki je prišel v Kranj iz župnije Žetale na Štajerskem.

Gospodična Marija Rooss je najstarejši otrok izmed osmih, katere sta imela Matevž Rooss in njegova žena Kristina roj. Jalen. Ko pa je bila komaj 11 let stara, ji je nenadoma umrla ljubeča mati na srčni kapi, stara komaj 38 let in je bil najmlajši otrok star komaj dva meseca. 12. marca 1879 so ji pokopali med splošnim sočuvstvom vsega Kranja drago mamico, in prav isti dan, ko je vsa žalostna obhajala 56. obletnico pokopa svoje mamice, katere nikdar ne pozabi, smo ji

člani predsedstva Vincencijeve družbe prinesli novico, da je prišlo sporočilo iz Rima, da so jo sv. oče papež odlikovali s križcem „Pro Ecclesia et Pontifice“. Bilo je res ganljivo, ko nam je s solzami v očeh pripovedovala o svoji dragi materi, katere se še vedno spominja kakor ljubeče dete in po tolikih letih še vedno praznuje obletnico njene smrti in pokopa... To je pač značilna poteza za njen značaj! Kot najstarejši otrok v družini je morala kmalu med svojimi bratci in sestricami nadomestovati umrlo mater, katero prav tako nadomestuje tudi otrokom zgodaj umrle sestre. Njeno rahločutno srce je celo življenje skrbelo pred vsem za druge in ta ljubezen jo je privedla kot mlado učiteljico tudi v Vincencijevu družbo, da je po svojih močeh pomagala lajšati gorje revnim in zapuščenim, sirotam in bolnikom. 29 let že deluje na karitativnem polju. Državna oblast jo je poslala v zasluženi pokoj, toda njeno srce ne pozna pokoja; še vedno dela in skrbi za svoje domače, pa tudi za kranjske reveže.

Ko jo sv. oče odlikuje ob tridesetletnici naše karitativne župnijske organizacije, jo pač odlikuje kot dolgoletno zaslužno vzgojiteljico naše mladine in kot požrtvovalno delavko na krščanskem karitativnem polju.

Akademija Vincencijeve družbe

Na cvetno nedeljo 14. aprila priredi Vincencijeva družba za vse svoje člane in dobrotnike slovesno akademijo v spomin svojega tridesetletnega jubileja. Prireditve se bo vršila v dvorani Ljudskega doma popoldne po litanijah. Ob tej priliki se bo slovesno izročil in pripel predsednici križec sv. očeta „Pro Ecclesia et Pontifice“, naši malčki iz Marijanišča nam bodo pokazali, kaj znajo, nastopil bo naš moški cerkveni zbor z nekaj umetnimi skladbami, s kako dramatično sliko pa tudi naši igravci. Natančnejši spored se bo pa še določil.

Dobrodelni teden

Kakor vsako leto, tako bo tudi letos Vincencijeva družba obdarovala potrebne družine in posameznike za velikonočne praznike. V ta namen priredi od 1. do 7. aprila dobrodelni teden, zbiranje milih darov za reveže po vsej župniji. V vsako hišo bodo prišle zastopnice Vincencijeve družbe z nabiralno polo in bodo z veseljem sprejele vsak, tudi najmanjši dar za reveže. Vsem župljanom priporočamo, da po svojih močeh darujejo, kolikor pač kdo more, z veselim srcem, zakaj veselega darovalca ljubi Bog. Na tiho nedeljo 7. aprila pa bo tudi pred župno cerkvijo nastavljena puščica, da morejo kaj za reveže darovati tudi oni, katerih nabiralke Vincencijeve družbe morda niso obiskale ali jih niso dobile na domu.

Za može in fante!

Dvojne duhovne vaje za može in fante bomo imeli pred veliko nočjo v kranjski župniji. Za moške iz mesta, Rupe, Huj, Klanca in Čirčič se vrše duhovne vaje v Kranju v župni cerkvi, za moške iz Primskovega in Gorenj pa na Primskovem.

V Kranju se prične duhovne vaje v sredo, dne 3. aprila in se končajo v nedeljo, dne 7. aprila. V sredo 3. aprila bo zvečer ob 8 v župni cerkvi govor in po govoru blagoslov z Najsvetejšim. V četrtek, petek in soboto bo zjutraj ob pol 6 govor, nato sv. maša, zvečer ob 8 govor in nato blagoslov z Najsvetejšim. V nedeljo bo pa sklepni govor ob 6 in nato sv. maša. Skupno sv. obhajilo bo v nedeljo ob 5.45 zjutraj.

Tekom duhovnih vaj bodo spovedniki na razpolago zjutraj in zvečer, pri vseh spovednicah imajo med duhovnimi vajami, posebno pa še v soboto in nedeljo, prednost moški, tako da se bodo spovedovali le moški, dokler jih bo kaj, ženske pridejo te dni na vrsto le potem, ko bodo moški spovedani.

Na Primskovem se prične duhovne vaje v soboto 13. aprila zvečer ob 8. Na cvetno nedeljo bo ob 6 govor, prav tako tudi popoldne ob 2. Veliki ponedeljek bo govor zjutraj ob pol 6 in zvečer ob 8. Na veliki torek — dan celodnevnega češčenja na Primskovem — zjutraj ob 6 sklepna pridiga in skupno sv. obhajilo za moške.

Duhovne vaje za može in fante naj bodo temeljita duhovna priprava za letošnji jugoslovanski evharistični kongres v Ljubljani.

Možje in fantje! Za veliko noč boste imeli lepo priliko, da se duhovno prerodite in lepo prejmete velikonočne sv. zakramente.

Prihajajte vsi k pridigam! Vsi prejmite sv. zakramente! Naj ne bo naša župnija zadnja, ampak ena prvih v duhovnem življenju. Treba je, da posebno moški pokažete, da je v vas še živa vera, da živite nadnaravno žiljenje milosti božje!

Ni pa dovolj, da vsak sam zase opravi svojo dolžnost. Ob tej priliki naj se pokaže tudi vaš smisel za katoliško akcijo, za apostolat! Vsak krščanski mož in mladenič naj po svojih močeh vpliva na druge, da se udeležujejo duhovnih vaj in da prejmejo velikonočne sv. zakramente. Vsak katoliški mož in mladenič naj bo tudi apostol katoliške akcije.

Župnija Kranj

Oznanila za april

3. Pričetek duhovnih vaj za moške v župni cerkvi, zvečer ob 8 govor in blagoslov z Najsvetejšim.

4. Zjutraj ob pol 6 govor za moške, nato sv. maša, zvečer ob 8 govor za moške in blagoslov.

5. Prvi petek v mesecu, ob pol 6 govor, nato sv. maša z blagoslovom, popoldne ob 6 križev pot, ob 8 zvečer govor za moške.

6. Zjutraj ob pol 6 govor, zvečer ob 8 govor.

Ob času duhovnih vaj imajo pri vseh spovednicah prednost moški; dokler čaka kak moški na spoved, naj ne hodi te dni k spovedi nobena ženska.

7. **Tiha nedelja**, prva nedelja v mesecu, pred 6. sv. mašo skupno sv. obhajilo za moške, ob 6 sklepna pridiga in sv. maša. Popoldne ob pol 3 postni govor, ura molitve in litanije presv. Srca Jezusovega. Po litanijah svetoletna procesija na Primskovo.

12. **Žalostna Mati božja**, ob pol 6 govor za žensko Mar. družbo, nato skupno sv. obhajilo za družbenice ženske Mar. družbe, ob 6 sv. maša za žensko Mar. dr.

13. Pričetek duhovnih vaj za moške na Primskovem: zvečer ob 8 govor in blagoslov.

14. **Cvetna nedelja**: ob pol 11 blagoslov oljk in procesija okrog cerkve, katere naj se udeleže vsi, ki pridejo k blagoslovu oljk. Med mašami se bere trpljenje našega Gospoda J. Kristusa. Popoldne po postnem govoru in litanijah v Ljudskem domu akademija Vincencijeve družbe.

15. Na Primskovem govor za moške ob pol 6 in zvečer ob 8.

16. Na Primskovem celodnevno češčenje sv. R. T. in sklep duhovnih vaj za moške. Ob 6 pridiga, pred pridigo skupno sv. obhajilo za moške, nato sv. maša. Razdelitev ur molitve na dan celodnevnega češčenja na Primskovem je sledeča: Od 7 do 8 molijo uro molitve žene s Primskovega zgoraj cerkve, od 8 do 9 žene s Primskovega izpod cerkve, od 9 do 10 dekleta iz Gorenj, ob 10 sv. maša, od 11 do 12 popoldanski šolarji, od 12 do 1 dekleta iz Primskovega, od 1 do 2 žene iz Grabna in izpod šole, od 2 do 3 dopoldanski šolarji, od 3 do 4 žene iz Gorenj, od 4 do 5 možje in fantje, ob 5 je cerkveni govor, pete litanije presv. Srca Jezusovega in zahvalna pesem. — Na predvečer celodnevnega češčenja naj se slovesno potrka, istotako po končanem češčenju oz. po blagoslovu. — Dan celodnevnega češčenja naj bo prostovoljni praznik za soseski Primskovo in Gorenje in naj se izvrši vsaj tako častno, kakor lansko leto.

17. **Velika sreda**, popoldne ob 4 slovesne jutranjice.

18. **Veliki četrtek**, prvič se deli sv. obhajilo ob 6 zjutraj, zadnjič med slovesno sv. mašo, ki se prične ob 9; popoldne ob 4 jutranjice.

19. **Veliki petek**, sv. opravilo se prične ob 8 zjutraj; ob 7 zvečer je zadnja postna pridiga, rožni venec, litanije presv. Srca Jezusovega in petje žalostink. Popoldne ob 4 jutranjice.

20. **Velika sobota**: ob 7 zjutraj blagoslov ognja in krstne vode, nato slovesna sv. maša. Popoldne je blagoslov velikonočnih jedil v sledečem redu: ob 3 v rožnivenski cerkvi, ob pol 4 v Čirčičah, ob 4 na Hujah, ob pol 5 na Rupi, ob 5 še enkrat v rožnivenski cerkvi. Ob 6 slovesne jutranjice, procesija, zahvalna pesem, Regina coeli, blagoslov.

Uro molitve naj molijo pred božjim grobom: Veliki četrtek popoldne ob 3 dekliška Mar. družba, veliki petek ob 3 popoldne III. red in velika sobota ob 3 pop. ženska Marijina družba.

Post preneha veliko soboto opoldne.

21. **Velika noč**, ob 6 sv. maša z dvema blagoslovoma, ob pol 11 z dvema blagoslovoma slovesna peta sv. maša. Po 6. sv. maši vesoljna odveza za III. red. Popoldne ob pol 3 slovesne pete litanije M. B.

22. **Velikonočni ponedeljek**, nezapovedan praznik, sv. maše ob 6, 8 in pol 11.

25. **Šv. Marko**, po 6. sv. maši gre procesija v rožnicensko cerkev, kjer je pridiga in sv. maša.

Sklep sv. leta. Izredno sv. leto se zaključi s svetovno tridnevnično dne 25., 26., 27. in 28. aprila. Vsak dan tekom tridnevnične bo zjutraj ob 6 sv. maša z blagoslovom.

28. **Bela nedelja**, sklep sv. leta, ob 6 sv. maša z blagoslovom. Najsvetejše ostane izpostavljeno do končane zadnje sv. maše. Ob pol 11 bo slovesna peta sv. maša z zahvalno pesmijo.

Župnija Šmartin pri Kranju**Oznanila za april**

5. V četrtek pričnemo duhovne vaje za može. Sklep bo na tiho nedeljo.

6. V petek - prvi v mesecu - sv. maša pri oltarju presv. Srca Jezusovega z blagoslovom, po maši križev pot.

7. V. postna, tiha nedelja. Božja služba po navadi.

12. **Žalostna Mati božja**. Po maši križev pot.

14. **Cvetna nedelja**. Zjutraj božja služba po navadi. Ob 9 blagoslov oljk in lesa, potem sv. maša, popoldne ob 2 pasijon in litanije. — Cvetno nedeljo zvečer pričetek duhovnih vaj za žene. Sklep na veliki četrtek.

Cerkvene molitve velikega tedna bodo v sredo, četrtek in v petek vselej ob 4 popoldne.

18. **Veliki četrtek**, spomin zadnje večerje. Ob 9 peta sv. maša in skupno sv. obhajilo. Po maši procesija sv. R. T. k oltarju Matere božje, potem odgrnjenje oltarjev.

19. **Veliki petek**. Ob 8 pasijon, odgrnjenje in počestčenje sv. križa, sv. maša s posvečeno sv. hostijo, prenos sv. R. T. v božji grob, kjer bo izpostavljeno do velike sobote.

20. **Velika sobota**. Ob 7 blagoslov ognja, velikonočne sveče in krstne vode, potem peta sv. maša. Ob 5 cerkvene molitve in procesija z Najsvetejšim po navadnem redu.

21. **Velika nedelja, praznik vstajenja Gospodovega**. Zjutraj sv. maša z blagoslovom, ob 9 slovesna peta sv. maša z 2 blagoslovoma, popoldne ob 2 pete litanije Matere božje.

22. **Velikonočni ponedeljek**. Božja služba zjutraj po navadi, ob 9 z blagoslovom.

24. **Sv. Jurij**.

25. **Sv. Marko**. Ob 6 sv. maša v farni cerkvi, potem prošnja procesija v Drulovko.

Na belo nedeljo se konča sv. leto. Zato se po želji sv. očeta obhaja tridnevnična, tako da bo 25., 26. in 27.

aprila vsak dan zvečer ob pol 7 molitvena ura pred Najsvetejšim.

28. **Bela nedelja**. Zjutraj sv. maša po navadi, ob 9 z blagoslovom, popoldne ob 2 molitvena ura z nagovorom in zahvalna pesem.

Poročeni

3. 3. **Zupan Ferdinand**, tovarniški delavec v Kranju, in **Blažič Marija**, tov. delavka v Stražišču.

3. 3. **Kuhar Karel**, tov. delavec v Sel pri Kamniku, in **Terezija Dacar** iz Šmartna v Tuhinju.

3. 3. **Bašar Ludvik**, posestnik v Zg. Bitnju, in **Bašar Albina**, pos. hči v Stražišču.

4. 3. **Vehar Venceslav**, tov. delavec iz Ledin pri Idriji, in **Frančiška Miklavčič** iz župnije Trata nad Škofjo Loko.

Umrli

6. 3. **Jakob Hafnar**, oženjen posestnik v Stražišču, star 47 let.

9. 3. **Doroteja Uranič**, vdova krojaškega mojstra v Stražišču, stara 72 let.

13. 3. **Franc Hafnar**, zemljak-užitkar v Sred. Bitnju, star 75 let.

15. 3. **Marija Oman**, vdova sitarja v Stražišču, stara 83 let.

16. 3. **Meta Eržen**, sitarica v Stražišču, stara 86 let.

25. 3. **Marica Trdina**, zak. hči delavca v Zg. Bitnju, stara 4 dni.

Razno

Duhovne vaje za dekleta je imel v Kranju od 21. do 25. marca p. Remec iz družbe Jezusove. Dekleta so se duhovnih vaj prav pridno udeleževala.

Duhovne vaje za može in fante za župnijo, razen za one iz Primskovega in Gorenj, se bodo vršile v župni cerkvi od 4. do 7. aprila. Za moške iz vasi Primskovo in Gorenje pa se vrše na Primskovem.

Nova velika vrata pri župni cerkvi so napravljena, in sicer iz hrastovine, ki je obita z bakrom. Načrte je napravil prof. Vurnik. Vrata bomo skušali montirati do velike noči.

Mohorjevih naročnikov je letos 367, to je 5 več kot lansko leto.

Evharistične križe postavljajo po župnijah v spomin na evharistični kongres, ki se letos vrši v Ljubljani. Nekateri izprašujejo, če bomo tudi pri nas kaj takega napravili. V mestu je težko kaj primernega napraviti in v naši župniji ne bomo postavljali kakih spominskih križev. Imel pa bi prošnjo: V župniji vidim več polomljenih in zanemarjenih križev, znamenj in kapelic. Prosil bi, da bi ob tej priliki popravili vse križe in kapelice. Na Primskovem je n. pr. dolgo stal ob poti blizu križišča cest Jezersko-Šenčur ves razbit križ že več let — morda še zdaj stoji in kliče po popravilu ali odstranitvi! Bolje, da tak križ ne stoji! Prosim, da take zanemarjene križe popravite v spomin na evharistični kongres!